

E

1914 nov. 7

8200/1914. BM eln. sz. körrendelet „a nyilvános helyeken és alkalmakkor használható jelvények színének szabályozása” tárgyában¹

BM eln. 1917–11.857–9794/915 (ad 8200/914)
(Nyomtatott lappéldány)

A m. kir. belügyminiszter 8200/1914. BM eln. számú körrendelete. A nyilvános helyeken és alkalmakkor használható jelvények színének szabályozása.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Történelmi idők jelensége az a hazafias lelkesedés, amely egyetlen magasztos érzésben egyesíti az állam minden polgárát.

A közös veszély fölismerésére elsimult minden ellentét. Az állam minden polgára egyé forrt érzésben és akaratban a trón és a haza védelmére. Mindenki egyértelmű áldozatkészséggel ajánlja fel életét és vagyonát a haza oltárára, és nem szavakban, hanem maradandó cselekedetekben adja bizonyosságát annak, hogy boldogulását csak ebben a hazában akarja keresni és feltalálni.

A hazaszeretetnek ez a magasztos megnyilvánulása és az egységes állameszmének ez az odaadással teljes elismerése kizárja még a lehetőségét is az olyan feltevésnek, mintha e hazának az egyes nemzetiségek körébe tartozó fiai néprajzi jellegük külső kifejezésével, különösen pedig történelmi színeik és jelvényeik használásával az állam egységének megbontására törekednének, vagy hogy e jellegük kidomborításával valamely idegen államhoz való ragaszkodásuknak és ezzel kapcsolatban a magyar államtól való idegenkedésüknek kívánnák jelét adni.

Az állam fennhatóságát és területi épségét sértő ilyen viselkedést egy állam sem nézne el megtorlás nélkül. Viszont nincs ok arra, hogy az állam eltiltsa polgárainak egyes csoportjait olyan színek használatától, amelyek az ő néprajzi jellegük kifejezéseül, hagyományaik és népszokásuk alapján alakultak ki és vétettek már a múltban alkalmazásba; feltéve mindig, hogy ama nemzetiségek az állameszme iránt köteles hűséggel nem jutnak ellentétbe.

A magyar állam nemzetiségeinek a mai nagy időkben tanúsított hazafias viselkedése tettekkel igazolja a magyar államhoz való feltétlen hűségüket és ragaszkodásukat.

Ilyen viszonyok közt nem volna helyénvaló továbbra is fenntartani az olyan színek és jelvények használatára vonatkozó rendőri tilalmakat, amelyek egyes nemzetiségek néprajzi jellegének feltűntetését célozzák, feltéve természetesen, hogy azok használata mellett — jelentőségéhez méltó módon és helyen — kifejezésre jut a magyar állameszme elismerése és tisztelete is.

¹ Az irathoz eredetiben mellékelt rendelet címe és lelőhelye: A m. kir. belügyminiszter 8200/1914. BM eln. számú körrendelete. A nyilvános helyeken és alkalmakkor használható jelvények színének szabályozása. (Valamennyi törvényhatóságnak.) — Budapesti Közlöny 1914. nov. 8; 261. sz. 7. l. — A feltűnést keltő rendeletet a későbbi éves kormányzati jelentés így indokolja: „Nemzetiségi színek használata. — A történelmi nagy idők: a hazát fenyegető közös veszély felismerése egyé forrasztották az állam minden polgárát érzésben és akaratban a trón és a haza védelmére. — Nem látszott ennél fogva megokoltnak, hogy az egyes nemzetiségek néprajzi jellegének feltűntetését célzó színek és jelvények használatának tilalma, amíg ez a használat nem jut az állameszme iránt köteles hűséggel ellentétbe, továbbra is fenntartassék. — Evégből a 8200/1914. BM eln. sz. rendelet megengedi, hogy a magyar államban élő nemzetiségek a történelmi hagyományaik és népszokásaik alapján tényleg kialakult nemzetiségi színeiket, amennyiben azok valamely idegen állam jelvényeivel nem azonosak, nyilvános helyeken és alkalmakkor akadálytalanul használhassák, ha ugyanott és ugyanakkor a magyar nemzeti színeket legalábbis egyenlő mértékben szintén alkalmazzák.” (A m. kir. kormány 1914. évi működéséről és az ország közállapotairól szóló jelentés és statisztikai évkönyv. Bp. 1916. Athenaeum ny. 18*. l.)

Ebből a hazafias viselkedésből kiindulva, kijelentem, hogy a magyar államban élő nemzetiségek a történelmi hagyományaik és népszokásaik alapján tényleg kialakult nemzetiségi színeiket, amennyiben azok valamely idegen állam jelvényeivel nem azonosak, nyilvános helyeken és alkalomkor akadálytalanul használhatják, ha ugyanott és ugyanakkor a magyar nemzeti színeket legalábbis egyenlő mértékben szintén alkalmazzák.

Az ellenkező korábbi rendelkezések hatályukat veszítik.

Budapest, 1914. évi november hó 7-én

Sándor János s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

F

1914 nov. 7

*Belügyminiszteri utasítás a Budapesti Közlöny szerkesztőségéhez
a 8200/BM eln. számú rendelet közzététele tárgyában*

BM eln. 1914-34-8200 (ad 8200/914)
(Kézírásos fogalmazvány)¹

A „Budapesti Közlöny” szerkesztőségének.
kívül-belül: sürgős

A mellékelt rendelet egy példányát azzal küldöm meg, hogy azt a hivatalos lap legközelebbi, f. évi november 8-iki (vasárnapi) számában közzétenni szíveskedjék.

K XI/7

914. XI/7. Weis [István dr. s.fog.] s. k.

IV/b. üo.

Némethy [Károly államtitkár] s. k.

G

1914 nov. 8

*Margalits Ede egyetemi tanár levele és részletes feljegyzése
Csánki Dezső orsz. főlevéltárhoz a szerb nemzetiségi jelvényhasználattal összefüggésben
a szerb nemzeti színek tárgyában, 1 melléklettel*

BM eln. 1917-11.857-9794/915 (ad 8200/914)
(Kézírásos eredeti irat)

Méltóságos Uram!

A szerb királyság által zászlókon használt szerb nemzeti és állami színek: kék, vörös, fehér — ugyanezen színeket használják a magyarországi szerbek, mint állítólagos egyházi színeket, ugyancsak ezen sorrendben: kék, vörös, fehér.

¹ A borítón feltűnő „azonnal” jelzéssel.